

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN**
Föredraganden
Annelie Gustafson

DOM
2018-03-22
Meddelad i Falun

Mål nr
453-18

SÖKANDE

J M Städservice Aktiebolag, 556317-3284

Ombud: Advokat Per Widman
Advokaterna Liman & Partners HB
Box 24224
104 51 Stockholm

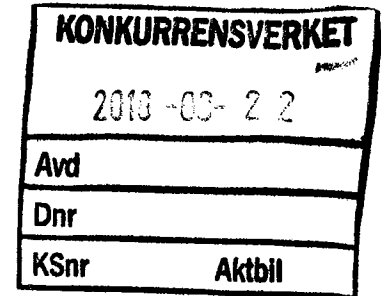
MOTPART

AB Gavlegårdarna, 556487-5937

Ombud: Kommunalförbundet Inköp Gävleborg
826 80 Söderhamn

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan om överprövning och beslutar att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse har skett i enlighet med skälen.

Dok.Id 216240

Postadress
Box 45
S-791 21 Falun

Besöksadress
Kullen 4

Telefon
023-383 00 00
E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se
www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se

Telefax
023-383 00 80

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–12:00
13:00–16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

AB Gavlegårdarna (Gavlegårdarna) genomför en upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) avseende städning på dagtid av Gavlegårdarnas fastigheter i området kring Kristinaplan gällande trapphus och tvättstugor, ref 7080. Gavlegårdarna beslutade att anta anbudet från en annan anbudsgivare än J M Städservice AB (JMS). Av anbudsvärderingen framgår att Gavlegårdarna underkänt en av JMS:s lämnade referenser.

JMS begär överprövning och yrkar i första hand att upphandlingen ska rättas på så sätt att den inte får avslutas förrän JMS:s samtliga referenser beaktas i anbudsvärderingen alternativt förrän JMS fått tillfälle att komplettera anbudet med en ny referens. I andra hand yrkar JMS att upphandlingen ska göras om. JMS anför i huvudsak följande. Utformningen av kravet på referenser av "liknande uppdrag" är oklar. Något krav på att referensuppdraget ska avse ett minsta antal trapphus framgår inte. Om det funnits ett sådant krav har det inte varit tydligt i upphandlingsdokumenten. JMS lämnade tre referenser avseende liknande uppdrag. Även det uppdrag som Gavlegårdarna bortsett från var liknande, eftersom det avsåg städning av trapphus och tvättstuga. Åtgärden att bortse från referensobjektet har inte stöd i upphandlingsdokumenten och står i strid med principerna om transparens och förutsebarhet. Om Gavlegårdarna ansåg att JMS:s referens avsåg ett för litet uppdrag borde bolaget ha fått tillfälle att åberopa en ny referens. JMS har lidit skada eftersom bolaget lämnade det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet i upphandlingen och skulle ha antagits om Gavlegårdarna inte gett bolaget ett pristillägg om 400 000 kr och bortsett från en av de referenser som bolaget åberopat.

Gavlegårdarna anser att ansökan om överprövning ska avslås och anför i huvudsak följande. I upphandlingsdokumenten framgår tydligt vilken omfattning uppdraget har. Under annonseringstiden har samtliga potentiella

anbudsgivare getts möjlighet att besöka de aktuella platserna för städning för att säkerställa vilken omfattning upphandlingen har. Anbudsgivare har ett långtgående ansvar att förvissa sig om omständigheterna för det tilltänkta kontraktet i den upphandling man deltar. Referensuppdraget som JMS lämnat kan inte jämföras med att städa cirka 140 trapphus med tillhörande tvättstugor, källare och vind med all den logistik, personal, arbetsledning och kvalitetssäkring det innebär. Det är bland annat därför liknande referensuppdrag efterfrågats. Det är upphandlande myndighet som bedömer om lämnade referenser är liknande gällande föremålet för kontraktet. Gavlegårdarna har tilldelat kontrakt enligt bästa förhållande mellan kvalitet och pris. JMS kan inte anses lida skada eftersom deras anbud inte varit det ekonomiskt mest fördelaktiga.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för rättens prövning

Förvaltningsrätten har att pröva om det på grundval av vad JMS anfört är visat att Gavlegårdarna brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU och att detta har medfört att JMS lidit eller kan komma att lida skada (jfr 20 kap. 6 § LOU). De grundläggande principerna innebär att upphandlande myndighet ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt, genomföra upphandlingar på ett öppet sätt samt iakttä principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (se 4 kap. 1 § LOU).

Ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en normalt omsorgsfull leverantör på grundval av det kan avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse under upphandling. Det följer av unionsrättens krav på likabehandling, förutsebarhet och transparens (se RÅ 2002 ref. 50).

Det är JMS som på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter som talan grundas på och som har att klargöra och konkretisera på vilket sätt de påstådda bristerna har medfört skada (jfr RÅ 2009 ref. 69 och HFD 2013 ref. 53).

Förvaltningsrättens bedömning

I upphandlingsdokumentet punkt 3.14 framgår anges bl.a. följande.

3.14 Referenser

Obligatoriskt krav

Värdering från referenter

Tidigare erfarenheter ska kunna visa företagets kvalitativa egenskaper avseende leverans och genomförandeförmåga.

Entreprenören ska inkomma med tre (3) referenter med kontaktuppgifter från liknande uppdrag inom Gästrikland och Älvkarleby kommun. Referensuppdragen ska vara inom den senaste tvåårsperioden från anbudets inlämnande [...]

Av kravet framgår att ett godkänt anbud ska innehålla minst tre referenser från liknande uppdrag som det uppdrag som är föremål för den aktuella upphandlingen. Enligt förvaltningsrätten måste kravets ordalydelse förstås så att liknande uppdrag tar sikte på utförandet av den upphandlade tjänsten, dvs. trappstädning. Ordalydelsen kan inte anses omfatta ett krav på att ett visst antal trapphus ska ha städats. Utifrån kravets utformning och att Gavlegårdarna menar att kravet har en viss omfattning finns det en brist i upphandlingsdokumentet. Denna brist ska ligga Gavlegårdarna till last. Förvaltningsrätten anser vidare att det är oklart hur många trapphus som en referens ska omfatta för att nå det krav som Gavlegårdarna ställer. JMS har lämnat en referens som avser trappstädning. Det förhållandet att referensuppdraget avser färre trapphus än det uppdrag som avses i upphandlingen kan inte medföra att Gavlegårdarna har haft fog för att bortse från referensen vid anbudsutvärderingen.

Sammantaget får Gavlegårdarna anses ha brutit mot den grundläggande principen om transparens. Annat har inte framkommit än att JMS härigenom lidit eller kan komma att lida skada. Det finns därför skäl att vidta åtgärder.

Eftersom tolkningen av kravet visat sig först efter att anbud lämnats och anbudsprövningen gjorts anser förvaltningsrätten att det är tillräckligt att anbudsprövningen av upphandlingen rättas på så sätt att Gavlegårdarna ska beakta JMS:s samtliga referenser innan upphandlingen får avslutas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Reb Kerstinsdotter
förvaltningsrättsfiskal

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.

